

Sygn. akt I ACa 803/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun (spr.)
Sędziowie:	SSA Regina Kurek SSA Robert Jurga
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 29 stycznia 2015 r. sygn. akt IX GC 223/13

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- punktowi II nadaje treść: „zasądza od strony pozwanej (...) spółka z o.o. w K. na rzecz strony powodowej Banku (...) w W. kwotę 1.156.389,51 zł (jeden milion sto pięćdziesiąt sześć tysięcy trzysta osiemdziesiąt dziewięć złotych 51/100) z ograniczeniem odpowiedzialności strony pozwanej do kwoty 2.475.000 zł. i zastrzeżeniem prawa strony pozwanej powołania się na ograniczenie prowadzenia egzekucji z prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności budynku dla których Sąd Rejonowy dla (...)wK.prowadzi księgę wieczystą nr (...), i oddala powództwo w pozostałej części”;

- w punkcie III kwotę 27 826 zł zastępuje kwotą 26 098 zł (dwadzieścia sześć tysięcy dziewięćdziesiąt osiem złotych);

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 4 104 zł (cztery tysiące sto cztery złote) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

4. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej (...). Sp. z o.o. w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 16 614 zł (szesnaście tysięcy sześćset czternaście złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od uwzględnionej części apelacji.

SSA Regina Kurek SSA Anna Kowacz-Braun SSA Robert Jurga

Sygn. akt IACa 803/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 14 października 2015 r.

Powód Bank (...) w W. wniósł pozew przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. o zapłatę 1 156 389,51 zł tytułem roszczenia głównego, 332 050,12 zł tytułem odsetek za okres od 19 listopada 2009 r. do 27 lipca 2011 r., 221,91 zł tytułem poniesionych kosztów oraz dalszych odsetek umownych naliczanych od roszczenia głównego 1 156 389,51 zł od 28 lipca 2011 r. do dnia zapłaty według zmiennej stopy procentowej obowiązującej za dany okres w Banku stanowiącej 2-krotność sumy stopy bazowej i marży Banku, przy czym stopa bazowa ustalana jest na okres 3 miesięcy w wysokości stawki (...) z dnia 20 dnia ostatniego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego lub ostatniego dnia roboczego przed tą datą, jeżeli w danym dniu nie ma notowania i mającą zastosowanie do odsetek naliczonych począwszy od 25 dni tego miesiąca, a marża Banku wynosi 4,0 punkt procentowe, które to oprocentowanie na dzień sporządzania wyciągu z ksiąg banku wynosi 17,32 % w stosunku rocznym i nie może przekraczać 4-krotności aktualnie obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej maksymalnie do kwoty łącznej 2 475 000,00 zł wynikającej z treści wypisu hipoteki umownej kaucyjnej, ustanowionej na zabezpieczenie spłaty kredytu w dziale IV księgi wieczystej nr (...) oraz prawa własności znajdującej się na tej działce budynku administracyjnego stanowiącego odrębną nieruchomość, które to prawa stanowią własność pozwanej oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W dniu 29 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym uwzględniający w całości żądanie powoda.

W zarzutach od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym pozwany nakaz zapłaty zaskarżył w całości i wniósł o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego. W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda względem dłużnika – (...) S.A. (obecnie (...) S.A.) w związku z czym odpowiedzialność pozwanej jako dłużnika jest ograniczona, a co za tym idzie nie odpowiada do wysokości należności dochodzonej niniejszym powództwem przez powoda. Dalej został podniesiony zarzut przedwczesności roszczenia powoda, bowiem począwszy od 2 lipca 2007 r. pozwana czynnie ubiega się o przejęcie zadłużenia (...) S.A. wynikającego z umowy kredytu. Ostatecznie pozwana zarzuciła iż nie dysponuje rozliczeniem analitycznym aktualnego zadłużenia dłużnika osobistego (...) S.A. względem powoda, a powód do swego pozwu nie dołączył takiego rozliczenia więc pozwana kwestionuje wyliczenie należności.

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty powód wniósł o oddalenie zarzutów w całości i utrzymanie nakazu zapłaty w całości. Wniósł o orzeczenie ograniczenia odpowiedzialności pozwanej do kwoty 2 475 000,00 zł i zastrzeżenia prawa dla pozwanej powołania się na ograniczenie prowadzenia egzekucji z prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności budynku.

Wyrokiem z dnia 29 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Gospodarczy: I) uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z 29 sierpnia 2012r.; II) zasądził od strony pozwanej (...) spółka z o.o. w K. na rzecz strony powodowej Banku (...) w W. kwotę 1.488.661,55 zł z odsetkami umownymi od kwoty 1.156.389,51 zł od dnia 28 lipca 2011r. do dnia zapłaty liczonymi wg. zmiennej stopy procentowej obowiązującej za dany okres w Banku (...), stanowiącej dwukrotność sumy stopy bazowej i marży Banku, przy czym stopa bazowa jest ustalana na okres 3 miesięcy w wysokości stawki (...)z 20 dnia ostatniego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego lub z ostatniego dnia roboczego przed tą datą, jeżeli w danym dniu nie ma notowania i mająca zastosowanie do odsetek naliczonych począwszy od 25 dnia tego miesiąca, a marża Banku wynosi 4,0 punkty procentowe, które to oprocentowanie na dzień sporządzenia wyciągu z księgi banku wynosi 17,32 % w stosunku rocznym i nie może przekraczać 4- krotności aktualnie obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP; z ograniczeniem odpowiedzialności strony pozwanej do kwoty 2.475.000 zł. i zastrzeżeniem prawa strony pozwanej powołania się na ograniczenie prowadzenia egzekucji z prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności budynku dla których Sąd Rejonowy dla(...)w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...); III) zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 27.826 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; IV) nakazał ściągnąć od strony pozwanej (...) spółka z o.o. w K. na rzecz Skarbu Państwa Sadu Okręgowego w Krakowie kwotę 3.682,07 zł tytułem należności biegłej sądowej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 października 2005 r. pomiędzy Bankiem (...) w W. Oddział w K. a (...) S.A. w K. została zawarta umowa kredytu obrotowego złotowego nr (...), w której (...) udzielił kredytobiorcy kredytu obrotowego w kwocie 1 650 000 zł na okres 36 miesięcy od dnia 5 października 2005 r. do 4 października 2008 r. Prawnym zabezpieczeniem spłaty udzielonego kredytu stanowiła: hipoteka kaucyjna na nieruchomości objętej KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla K. do kwoty 2 475 000 zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, weksel in blanco kredytobiorcy opłacony do kwoty 1650000 zł wraz z deklaracją wekslową (...)

W przypadku braku spłaty kredytu w terminie (...) może wypowiedzieć umowę kredytu i po upływie terminu 30 dni może przystąpić do czynności windykacyjnych zmierzających do egzekucji wierzytelności poprzez realizację prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu (§ 9 umowy). Od dnia następnego po upływie terminu wypowiedzenia cała kwota niespłaconego kredytu zostaje przeniesiona na konto zadłużenia przeterminowanego (§ 19 ust. 3 umowy).

W dniu 5 grudnia 2005 r. został zawarty aneks nr (...) do ww. umowy zmieniający datę wypłaty kredytu na 5 lutego 2006 r.

Aneks nr (...) z 29 maja 2006 r. do umowy kredytu zostały dokonane zmiany dotyczące dat i wysokości rat kredytu.

W dniu 21 sierpnia 2006 r. została zawarta przedwstępna umowa sprzedaży pomiędzy (...) S.A. w K. a (...). Sp. z o.o. w K.. Przedmiotem umowy była działka oznaczona nr (...) o pow. 402 m2 w K. wraz ze znajdującym się na tej działce budynkiem administracyjnym (odrębna nieruchomość) za cenę 2 500 000 zł.

W dniu 13 grudnia 2006 r. w wykonaniu zobowiązań wynikających z przedwstępnej umowy sprzedaży doszło do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości.

Powód pismem z dnia 20 lipca 2007 r. wezwał (...) S.A. do zapłaty wraz z wypowiedzeniem umowy kredytu nr (...) wraz z aneksami. Wskazując iż zadłużenie na dzień 20 lipca 2007 r. wynosi 1 511 481,19 zł.

(...). Sp. z o.o. pismem z dnia 2 października 2007 r. skierowanym do (...) w W. zgłosił gotowość spółki do przejęcia na zasadzie art. 519-525 k.c. długu (...) S.A. tytułem byłem umowy kredytu obrotowego złotowego nr (...)wg uzgodnionych warunków do spłaty tego długu.

W odpowiedzi na ww. wniosek (...) wyraził zgodę na przystąpienie (...). Sp. z o.o. do długu kredytowego, nie wyrażając zgody na przejęcie na zasadzie art. 519-525 k.c. długu (...) S.A. W kolejnym piśmie z 1 października 2008 r. (...). Sp. z o.o. zgłosiła wolę nabycia na zasadzie art. 79 ustawy z 6 lica 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece wierzytelności

banku względem (...) S.A. zabezpieczonej hipoteka na nieruchomości stanowiącej własność reprezentowanej spółki. W dniu 26 marca 2009 r. (...) Sp. z o.o. w K. przedłożyła powodowi propozycję zawarcia porozumienia ugody lub innej umowy mocą której (...) zobowiąże się do ratalnej spłaty przeterminowanego zobowiązania (...) S.A. w K. w kwocie 1 470 000 zł z odsetkami wg zasad określonych w nin. Piśmie.

W odpowiedzi na ww. propozycje Bank (...) w dniu 5 maja 2009 r. wyraził zgodę na podpisanie z (...) Sp. z o. o umowy przystąpienia do długu kredytowego, podpisanie umowy ugody na warunkach określonych w nin. Piśmie. W korespondencji powrotnej (...) poinformował iż żądanie (...) nie zostały zaakceptowane przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników.

W dniu 24 maja 2010 r. (...) Sp. z o.o złożyła wniosek o udzielenie pożyczki z zabezpieczeniem hipotecznym w kwocie 1 300 000 zł. W dniu 20 września 2010 r. (...) złożyła wniosek o wykreślenie hipoteki kaucyjnej na nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), wnosząc jednocześnie o podanie kwoty pieniężnej policzonej na dzień 30 września 2010 r. W odpowiedzi na ww. pismo (...) poinformował, iż prognozowana na dzień 30 września 2010 r. kwota zadłużenia wynosi 1 353 838,45 zł.

W dniu 4 stycznia 2011 r. Bank (...) wezwał (...) Sp. z o.o. w K. jako aktualnego użytkownika wieczystego nieruchomości oraz właściciela budynku stanowiącego odrębną nieruchomość do zapłaty wymagalnego zadłużenia wynikającego z umowy kredytu, które na dzień 4.01.2011 r. wynosi 1 388 071,70 zł. Podkreślając iż kwota zobowiązań wzrasta o odsetki podwyższone do kapitału przeterminowanego naliczane w wysokości 15,84 % w stosunku rocznym.

W dniu 11 stycznia 2011 r. pozwany złożył powodowi wniosek o zaniechanie do próby ugodowej.

W dniu 22 marca 2011 r. (...) przedłożył (...) S.A. zestawienie wpłat dokonanych w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.

Z wyciągu z ksiąg Banku (...) w W. Oddział w K. z dnia 28 lipca 2011 r. stwierdzono, że figuruje zadłużenie wobec dłużnika (...) S.A z siedzibą w K. z tytułu umowy kredytu obrotowego złotowego nr (...) z dnia 5 października 2005 r.

Pozwany zakwestionował prawidłowość wyliczenia kwoty żądania.

Z opinii biegłej z zakresu rachunkowości wynika, że zadłużenie (...) S.A. z tytułu umowy kredytu obrotowego wynosi 1 845 259,12 zł na które składają się: kapitał wymagalny w kwocie 1 156 389,51 zł, odsetki w wysokości 669 757,02 zł, koszty 19 112,59 zł. Wyciąg z ksiąg Banku (...) sporządzony na dzień 28 marca 2013 r. został sporządzony zgodnie z art. 95 ust. 1 Prawa Bankowego. Odsetki są odsetkami naliczonymi do dnia 28 lutego 2013 r. Banki dla ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych z klientami prowadzą rachunki bankowe dla każdego tytułu osobno (kredyty, rachunki bieżące, lokaty terminowe) znane dla klienta banku, które mają odzwierciedlenie w zapisach ksiąg rachunkowych banków. Stan aktywów na rachunkach bankowych podlega corocznej inwentaryzacji na zasadzie uzyskania przez Bank potwierdzenia od klientów sald tych rachunków.

Wykazane dokumenty dotyczące wpłat w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym K.sygn. akt 221/08 zostały ujęte w księgach rachunkowych Banku (...) w sposób niebudzący wątpliwości w datach i kwotach należności wyegzekwowanych od dłużnika osobistego (...) S.A. i nie były wyższe od kwot odsetek należnych Bankowych w dacie egzekucji.

W odpowiedzi na zarzuty do opinii biegła wyjaśniła, iż kwoty wykazane w wyciągu z ksiąg pozwanego na dzień 28 marca 2013 r. posiadają oparcie w materiale dowodowym. Biegła po powtórny przeanalizowaniu akt sprawy wycofała zapis opinii str. 6 w brzmieniu „w tym miejscu podkreślenia wymaga fakt, że uzyskana w drodze egzekucji wierzytelność należna dłużnikowi (...) S.A. w kwocie 1 148 815,79 zł została przekazana Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w K. B. B. (1) w dniu 15 października 2009 r. (...) Komornik Sądowy przy SR w R. T. W. uzyskał w drodze egzekucji wierzytelność należna dłużnikowi (...) kwotę 1 148 815,79 zł którą w dniu 15 października 2009 r. przekazał Komornikowi Sądowemu przy SR w K.B. B. (1) zgodnie z zajęciem wierzytelności z dnia 14 października

2009 r. B. B. (1) przekazała na rachunek (...) kwotę 967 341,01 zł która wpłynęła na rachunek (...) w dniu 15 kwietnia 2010 r. Podkreśliła, iż egzekucja komornicza nie była prowadzona z rachunku bankowego, odsetki od długu bieżą od momentu uzyskania świadczenia przez komornika, nie zaś do chwili gdy świadczenie otrzyma wierzyciel.

Pismem z dnia 26 sierpnia 2014 r. pozwana podtrzymała zarzuty.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że żądanie pozwu w całości jest zasadne. Sąd dokonał przeredagowania wyrzeczenia nakazu zapłaty tak, aby w pełni odpowiadało ono żądaniu pozwu, skierowanego przeciwko dłużnikowi rzeczowemu. Jedynie z tego powodu nakaz uchylono, aby wyrzec poprawnie.

Zarzut pozwanego, iż doszło do przedawnienia jest, zdaniem Sądu Okręgowego chybiony, bowiem bieg terminu uległ przerwaniu. Po wypowiedzeniu umowy kredytu powód złożył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu, postanowieniem Sądu Rejonowego została nadana klauzula wykonalności przeciwko (...) jako dłużnikowi głównemu. Następnie zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne sygn. akt KM 221/08, które w 2008 r. zostało zawieszona, a podjęte ponownie 20 października 2008 r. Ostatecznie postępowanie egzekucyjne zostało umorzone. Powód po wydaniu postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego przez komornika Sądowego w K. skierował 24 października 2012 r. wniosek do Komornika Sądowego – S. H. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko (...). Postępowanie toczy się pod sygn. KM 3254/12.

Kolejny zarzut pozwanego, iż powód nie wykazał aktualnego zadłużenia dłużnika, jest również chybiony, bowiem wystawiony w dniu 28 marca 2013 r. wyciąg z ksiąg Banku (...) jest sporządzony zgodnie z art. 95 ust. 1 Prawa Bankowego. Jest on podpisany przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych (...), zawiera stosowne pieczęcie banku. Opinia biegłej rozwiła ewentualne wątpliwości co do prawidłowości wyliczeń powoda. W szczególności biegła zweryfikowała zarzuty pozwanej jako niezasadne. Egzekucja komornicza nie była prowadzona z rachunku bankowego, świadczenie dłużnika (...) S.A. zostało spełnione w dacie uznania rachunku bankowego komornika, czyli odsetki od długu bieżą jedynie do momentu uzyskania świadczenia przez komornika, nie zaś do chwili gdy świadczenia otrzyma wierzyciel. Ogólną zasadą jest iż pieniądze jakie wyegzekwuje komornik najpierw trafiają na konto komornika, który sporządza następnie plan podziału, po prawomocności planu podziału pieniądze są przelewane na konta wierzycieli. Wskazywane przez pozwanego pozorne rozbieżności kwot relacjonowanych przez komornika, wynika z konieczności ich dzielenia w planie podziału. Wynika to nie tyle z opinii biegłej co wprost z zestawienia powoływanych przez pozwaną dokumentów z kart 144, 265, 349 czy też 352 (nagranie z 15.01.2015r. 00:55:37).

Odwołując się do treści art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z 29 sierpnia 1997 r. Sąd Okręgowy wskazał, że przepis ten nakłada na komornika obowiązek przekazania uprawnionemu wierzycielowi wyegzekwowanych należności w terminie 4 dni. Początek 4-dniowego terminu na przekazanie należności liczyć należy od dnia wpłaty wyegzekwowanych kwot w kasie kancelarii komornika bądź od dnia uznania rachunku bankowego komornika. Jeżeli w toku egzekucji sporządzono plan podziału - powyższy termin rozpoczyna bieg od uprawomocnienia się planu podziału sum uzyskanych w egzekucji. Plan podziału pomiędzy wierzycieli sumy uzyskanej z egzekucji sporządza się w przypadku m.in. prowadzenia egzekucji z nieruchomości Termin na przekazanie należności będzie zachowany, jeżeli przed jego upływem komornik złoży stosowną dyspozycję na rachunku bankowym lub nada przekaz pocztowy. Natomiast zgodnie z art. 454 k.c. momentem zapłaty jest chwila uznania rachunku bankowego wierzyciela.

Komornik sądowy T. W. uzyskał w drodze egzekucji wierzytelność należną dłużnikowi (...) 148 815,79, która w dniu 15 października 2009 r. została przekazana komornikowi B. B. (1).

Po uprawomocnieniu się planu podziału sumy uzyskanej w drodze egzekucji (kwoty wyegzekwowane przez komornika od dłużnika) nie muszą być równie kwotom przekazywanym na rachunek wierzyciela, ponieważ sumy te podlegają planowi podziału. Dlatego nie jest decydująca kwota i data wyegzekwowania przez komornika długu od dłużnika tylko kwota, która w ramach podziału zostanie przez komornika przekazana na rachunek wierzyciela i data uznania rachunku wierzyciela.

Nie ma w dokumentach rozbieżności pomiędzy kwotą kapitału i odsetek dochodzona przez Bank a wykazaną w wyciągu z ksiąg banku (...) z 28 marca 2013 r. Kwota znajdująca się na wyciągu 1 156 389,51 zł jest tożsama z kwotą znajdującą się na koncie r-ku (...) S.A.. Odsetki w kwocie 655 735,80 zł są odsetkami naliczonymi na dzień 28 lutego 2013 r. i różnią się od odsetek naliczonych a wykazanych na wyciągu z ksiąg (...) sporządzonym na dzień 28 marca 2013 r. o kwotę 14021,22 z wynoszą bowiem 669 757,02 zł.

Zarzut pozwanego, że w wydrukach z ksiąg rachunkowych powoda nie występuje operacja na kwotę 1 000 000 zł pod datą 19 listopada 2009 r. jest błędny, bowiem kwota jest zarachowana z datą 21 kwietnia 2010 r. a w zestawieniu spłat zaznaczona pod datą 15 kwietnia 2010 r. Powód nie mógł otrzymać tej kwoty, ponieważ plan podziału nie był jeszcze prawomocny. Kwota jest niższa, ponieważ to wynika z tzw. postępowania podziału sumy z egzekucji. Trzeba się liczyć też z tym, iż z podziałem sumy uzyskanej z egzekucji trzeba podzielić się również z innymi wierzycielami.

Jeśli suma uzyskana z egzekucji nie wystarcza na zaspokojenie wszystkich wierzycieli, organ egzekucyjny rozdziela ją pomiędzy nich w oparciu o sporządzony w tym celu plan podziału. Jeżeli dzielona suma nie pokrywa w całości należności i praw tej samej kategorii, następuje proporcjonalne zmniejszenie przyznanych do podziału kwot w jej obrębie. Wyjątkiem są tu wierzytelności zabezpieczone hipoteką i zastawem. Należności zabezpieczone rzeczowo podlegają zaspokojeniu zgodnie z przysługującym im pierwszeństwem. Co do zasady, w równym stopniu z należnością główną ulegają zaspokojeniu odsetki i koszty postępowania jej dotyczące (z wyjątkiem kosztów egzekucji, zaspokajanych na samym początku). W pierwszej kolejności suma uzyskana z egzekucji służy zaspokojeniu kosztów postępowania egzekucyjnego.

O sporządzeniu planu podziału zawiadamia się dłużnika i osoby uczestniczące w podziale (art. 1027 kpc) . Jeśli proponowany podział nie odpowiada opisanym zasadom, w ciągu dwóch tygodni od daty zawiadomienia, każdy z nich może zgłosić zarzuty.

Ewentualne uchybienia komornika powinny być kwestionowane przez pozwanego w toku postępowania egzekucyjnego, a na które powód nie miał wpływu. Następnie powód miał prawo wprowadzać należności w księgach bankowych jakie uzyskał z sumy podziału z egzekucji prowadzonej przez komornika.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku, zaskarżając go w całości wniosła strona pozwana (...). Sp. z o.o. w K., która zarzuciła:

1.kwalifikowane naruszenie prawa materialnego a to art. 118 k.c. w zw. z art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, mające wpływ na treść orzeczenia, poprzez całkowitą marginalizację skutku prawnego przedawnienia roszczenia powoda względem pozwanej jako dłużnika rzeczowego tytułem pretensji ubocznych;

2.naruszenie art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece poprzez niewłaściwe jego zastosowanie, polegające na wadliwym uznaniu przez Sąd I instancji, że w stanie faktycznym sprawy powód mógł domagać się odsetek od pozwanej jako dłużnika rzeczowego, podczas gdy z w.w. przepisu wynika, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z wierzytelności obciążonej, nie dotyczy to jednak roszczenia o odsetki;

3.naruszenie art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sadowych i egzekucji, poprzez błędną jego wykładnię, polegającą na nieprawidłowym przyjęciu, że wskazany w ustawie 4 – dniowy termin może ulec przesunięciu (w związku z koniecznością sporządzenia planu podziału), podczas gdy termin ten nie podlega żadnemu przesunięciu w czasie i w następstwie czego Sąd I instancji doszedł do błędnych wniosków, iż powód uprawniony był do rozliczenia kwot wyegzekwowanych w postępowaniu egzekucyjnym, prowadzonym w stosunku do dłużnika osobistego powoda, w dacie przekazania mu przez komornika sadowego na rachunek bankowy, a nie w dacie ich wyegzekwowania od tego dłużnika;

4. naruszenie art. 481 § 2 k.c. poprzez jego nie zastosowanie, w następstwie czego Sąd I instancji zasądził od pozwanej na rzecz powoda dalsze odsetki od dnia 28 lipca 2011 r. wg. stopy procentowej oznaczonej w umowie wiążącej wyłącznie tego powoda i dłużnika osobistego, a nie stopy odsetek ustawowych;

5. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na:

- błędnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że czynności egzekucyjne skierowane do dłużnika osobistego (...) S.A. przerwały bieg przedawnienia roszczenia powoda o odsetki względem pozwanej jako dłużnika rzeczowego, podczas gdy, aby doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia względem powoda (jako dłużnika rzeczowego) czynności podjęte przez powoda bezpośrednio w celu dochodzenia lub zaspokojenia powinna być wprost skierowana przeciwko pozwanej – w następstwie czego Sąd I instancji doszedł do błędnych wniosków, że podniesiony przez pozwana zarzut przedawnienia roszczenia powoda w stosunku do odsetek był chybiony;

- dowolnym, niczym nieopartym przyjęciu przez Sąd I instancji jako własnego wyводу biegłego sądowego, jakoby powód uprawniony był do rozliczenia kwot wyegzekwowanych w postępowaniu egzekucyjnym, prowadzonym w stosunku do dłużnika osobistego powoda, w dacie przekazania mu przez komornika sądowego na rachunek bankowy, a nie w dacie ich wyegzekwowania od tego dłużnika;

- nieuzasadnionym przyjęciu przez sąd I instancji, że brak jest w dokumentach rozbieżności pomiędzy kwotą kapitału i odsetek dochodzona przez powoda, a wykazaną w wyciągu z ksiąg powodowego Banku z dnia 28 marca 2013 r.;

- dowolnym i błędnym przyjęciu, że powód uprawniony był do dochodzenia od pozwanej dalszych odsetek od dnia 28 lipca 2011 r. wg. stopy procentowej oznaczonej w umowie wiążącej wyłącznie tego powoda i dłużnika osobistego, a nie stopy odsetek ustawowych;

- błędnym, dowolnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że powód rzekomo wykazał swe roszczenie względem pozwanej;

- dowolnym, niczym nieopartym przyjęciu przez Sąd I instancji jako własnego wyводу pełnomocnika powoda, jakoby uchybienia komornika w postępowaniu egzekucyjnym powinny być kwestionowane przez pozwanego bowiem powód nie miał na nie wpływu;

6. dokonanie przez Sąd I instancji ustaleń sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, a to w zakresie wysokości stanu zadłużenia dłużnika osobistego (...) S.A. względem powoda, wykazane w wyciągu z ksiąg powodowego (...) z dnia 28 lipca 2011 r. przez co Sąd I instancji dokonał sprzecznego z rzeczywistym stanem rzeczy zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 1.488.661,55 zł wraz z odsetkami opisanymi w sposób wskazany w punkcie 1 sentencji wyroku;

7. niewyjaśnienie przez Sąd I instancji istotnych okoliczności sprawy, a to w postaci braku merytorycznego odniesienia się do zgłoszonych przez pozwaną zarzutów do opinii biegłego sądowego i całkowitej ich marginalizacji przy wydawaniu wyroku w sprawie niniejszej.

Wskazując na powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego; ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja strony pozwanej (...) Spółki z o.o. w K. jest uzasadniona jedynie w części.

Na wstępie z uwagi na potrzebę wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji (art. 382 k.p.c.) oraz potrzebę odniesienia się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazać należy, że ustalony przez Sąd

Okręgowy stan faktyczny Sąd Apelacyjny przyjął za własny. Wyprowadzony on bowiem został z dowodów, których ocena odpowiada wszelkim wskazaniom z art. 233 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy uwzględnił wszystkie przeprowadzone w toku postępowania dowody, wyciągnął z nich wnioski logicznie poprawne i odpowiadające aktualnym poglądom na sądowe stosowanie prawa.

Ocena dowodów zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. pozostawiona została swobodzie sądu w konkretnej sprawie, a sprzeniewierzenie się jej mogłoby tylko wtedy być uznane za zasadne, gdyby sąd dopuścił się pogwałcenia zasad logicznego rozumowania bądź postąpił wbrew zasadom doświadczenia życiowego, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Co więcej dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., IV KKN 970/00, Lex nr 52753).

Żaden z zarzutów podniesionych w apelacji w ramach zarzucanego naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie zawiera treści, które można by uznać za skuteczne przedstawienie naruszenia prawa procesowego poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów.

Strona pozwana nie wykazała by brak było logiki w powiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub by wnioskowanie sądu wykraczało poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględniła jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych. To oznacza, że przeprowadzona przez Sąd Okręgowy ocena dowodów nie może być skutecznie podważona.

Przechodząc do omówienia poszczególnych zarzutów mających świadczyć, zdaniem strony pozwanej, o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. stwierdzić trzeba, że wszystkie są chybione, a część z nich w ogóle nie ma związku z naruszeniem prawa procesowego.

I tak zarzut błędnego przyjęcia przez Sąd Okręgowy, że czynności egzekucyjne skierowane do dłużnika osobistego (...) S.A. przerwały bieg przedawnienia roszczenia powoda o odsetki względem pozwanej jako dłużnika rzeczowego – dotyczy oceny prawnej niekwestionowanego przez apelującą podejmowania czynności względem dłużnika osobistego przez stronę powodową, które w stosunku do strony pozwanej nie były podejmowane. Do tak postawionego zarzutu Sąd Apelacyjny odniesie się przy omawianiu zarzutu naruszenia art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Podobnie ocenić należy zarzut błędnego przyjęcia, że strona powodowa uprawniona jest do dochodzenia od strony pozwanej dalszych odsetek od dnia 28 lipca 2011 r. wg. stopy procentowej oznaczonej w umowie wiążącej wyłącznie tego powoda i dłużnika osobistego. Zarzut ten dotyczy wprost oceny prawnej pod kątem stosowania prawa materialnego a nie procesowego.

Pozostałe zarzuty podniesione w ramach naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. bądź dokonania sprzecznych ustaleń czy też nieodniesienie się do zarzutów stawianych opinii biegłej – w sposób bezpośredni bądź pośredni odnoszą się do oceny dowodu z opinii biegłej sądowej z zakresu bankowości, rachunkowości, prania brudnych pieniędzy przy Sądzie Okręgowym w Krakowie – mgr B. Z..

Wypada w związku z tym poczynić kilka ogólnych uwag.

Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r. I KKN 1170/98 (OSNC 2001, nr 4, poz. 64) opinia biegłego podlega ocenie – zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Kierując się tymi wskazaniem, za Sądem Okręgowym, przyjąć należy, że omawiana tu opinia z uwagi na poziom wiedzy jej autorki, doświadczenie zawodowe, stanowczość wniosków oraz ich umotywowanie zasługuje na pozytywne uznanie wartości rozumowania

zawartego w opinii. Dlatego też poglądy zaprezentowane w opinii i jej wnioski trafiają także do przekonania Sadu Apelacyjnego.

Prowadzi to do wniosku, że ocena przedmiotowej opinii dokonana przez Sąd Okręgowy mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów z art. 233 § 1 k.p.c.

Choć strona pozwana nie podniosła zarzutu naruszenia art. 217 k.p.c. uznać należy, że Sąd Okręgowy pomijając dowód z kolejnej opinii podjął prawidłową decyzję. Trzeba bowiem wyraźnie stwierdzić, że żądanie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego jest nieuzasadnione w sytuacji gdy wartość dowodowa wcześniejszego dowodu z opinii biegłego nie została skutecznie – w ramach zarzutu naruszenia art. 233 §1 k.p.c. i przy zastosowaniu właściwych dla jej przedmiotu kryteriów oceny – zakwestionowana.

Sąd I instancji w przekonywujący sposób, w wywodzie wcześniej przedstawionym wskazał, dlaczego kwestionowana przez skarżącą opinia odpowiada wymaganiom i zasługuje na wiarę.

Dla podkreślenia tego wniosku wskazać należy, że biegła w swej opinii podstawowej stwierdziła między innymi, iż wszystkie wykazane wymienionymi wcześniej dokumentami wpłaty dokonane w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w K. B. B. (2) sygn. akt KM 221/08 zostały ujęte w księgach rachunkowych Banku (...) w sposób niebudzący wątpliwości w datach i kwotach należności wyegzekwowanych od dłużnika osobistego (...) S.A. i nie były wyższe od kwot odsetek należnych

Bankowi w dacie egzekucji (opinia k. 458). Odpowiadając na zarzuty biegła odniosła się szczegółowo do poszczególnych zarzutów strony pozwanej. Zazaczyła, że odpowiadała na pytania Sądu, który odwołał się do wydruków systemowych powodowego Banku i wyciągu z ksiąg Banku z dnia 28 marca 2013 r., przy czym nie ma znaczenia to czy dokumenty te mają moc dokumentu urzędowego, czy też walor dokumentu prywatnego. Zostały one przyjęte przez Sąd jako dowód w sprawie i odniosła się do nich zgodnie ze zleceniem Sądu.

Ta uwaga i wyjaśnienie biegłej jest jak najbardziej trafna bowiem strona powodowa takimi dokumentami dla poparcia wysokości swego żądania dysonowała. Trudno oczekiwać by z uwagi na postawę strony pozwanej, kwestionującej ogólnie wysokość zadłużenia dłużnika osobistego, strona powodowa miała stworzyć jakieś szczególne dowody poza tymi, którymi posługuje się w swej działalności bankowej w stosunku do wszystkich klientów w tym tych, którym wypowiedziano umowy kredytu.

Przyjmując, że strona powodowa wykazała swe roszczenie dokumentami prywatnymi wypada podać, że stosownie do art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Strona pozwana nie zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego ani też nie twierdziła, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi w związku z czym powód Bank (...) w W. nie miał potrzeby udowodnienia prawdziwości tych dokumentów stosownie do art. 253 k.p.c.

Wszystko to prowadzi do wniosku, że opinia biegłej B. Z. wydana została w oparciu o dokumenty korzystające z domniemania z art. 245 k.p.c.

Dalej biegła odnosząc się do kolejnych zarzutów, stwierdziła, że zestawienie przez nią sporządzone jest syntetycznym zestawieniem dla celów analizy kwot wyegzekwowanych od dłużnika osobistego (...) S.A. przekazanych przez Komornika Sądowego B. B. (1) w datach ich przekazania na rachunek (...) (k.265) i w datach księgowania w księgach rachunkowych (...) (k.292 – 322). Daty te mogą się nie pokrywać, gdyż zgodnie z ustawą o rachunkowości (Dz.U. 2013 poz. 330) księgi rachunkowe powinny być prowadzone na bieżąco. Jeżeli więc komornik przekazał wyegzekwowaną kwotę w formie przelewu to datą spełnienia świadczenia będzie nie data złożenia w banku dyspozycji przelania środków na rachunek wierzyciela, ani data obciążenia rachunku komornika, lecz data uznania rachunku (...) co może nastąpić kilka dni później. Wycofując się zapisu na stronie 6 opinii zasadniczej w brzmieniu „W tym miejscu podkreślenia wymaga fakt, że uzyskana w drodze egzekucji wierzytelność należna dłużnikowi (...) S.A. (sygn. akt KM 3792/09) w kwocie 1 148 815,79 pln została przekazana Komornikowi Sadowemu przy Sądzie Rejonowym w K. B. B.

(1) w dniu 15 października 2009 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. T. W.. Komornik Sądowy B. B. (1) z uzyskanej kwoty do (...) przekazała 967341,01 pln (654 023,32 pln odsetki, 313 317,69 pln kapitał) dopiero w dniu 15 kwietnia 2010 r., co miało niebagatelny na wysokość należnego kapitału i naliczonych odsetek” – biegła podała, że po uprawomocnieniu się planu podziału sumy uzyskanej w drodze egzekucji Komornik Sądowy B. B. (1) przekazała na rachunek (...) kwotę 967 341,01 pln (k.144), która wpłynęła na rachunek (...) w dniu 15 kwietnia 2010 r. Kwota ta została rozksięgowana w dniu 21 kwietnia 2010 r. (k.435 -437). Kwota odsetek pomiędzy 15 kwietnia a 20 kwietnia 2010 r. została skorygowana tj. faktycznie liczono dalsze odsetki uwzględniając datę uznania rachunku tj. 15 kwietnia 2010 r. Nie ma zatem podstaw aby poddawać w wątpliwość daty i kwoty uzyskanych w drodze egzekucji wierzytelności i ich księgowania (odpowiedź pisemna na zarzuty k. 500 – 506).

Biegła B. Z. została też przesłuchana na rozprawie w dniu 15 stycznia 2015 r. co umożliwiło stronom zadawanie pytań. Dotyczyły one między innymi dokumentów wskazywanych przez stronę pozwaną i okazywanych biegłej, która udzieliła odpowiedzi i podtrzymała swe dotychczasowe stanowisko (k.617 – 618 plus naganie rozprawy).

Chybiony jest też zarzut przyjęcia braku w dokumentach rozbieżności pomiędzy kwotą kapitału i odsetek dochodzoną przez powoda, a wykazaną w wyciągu z ksiąg powodowego Banku z dnia 28 marca 2013 r.

Wyjaśnienia dotyczące zadłużenia dłużnika osobistego tak co do kapitału jaki odsetek są wyczerpujące i wszechstronne co potwierdza ocena dowodu z opinii biegłej.

Do tego zarzucana przez stronę pozwaną rozbieżność nie występuje albo raczej nie wpływa na sytuację strony pozwanej. Mianowicie w Wyciągu z ksiąg

Banku (...) w W. z dnia 28 lipca 2011 r. (k.11 – 12) określono wymagalny kapitał na kwotę 1.156.389,51 zł zaś odsetki za okres od 19 listopada 2009 r. do 27 lipca 2011 r. określono na kwotę 332.050,12 zł. W kolejnym Wyciągu z ksiąg banku (...) z dnia 28 marca 2013 r. (k. 262) określono wymagalny kredyt na kwotę 1.156.389,51 zł zaś odsetki na kwotę 669.757,02 zł. Jest oczywistym, że z biegiem czasu odsetki narastają ważne jest to, że nie uległa zwiększenia kwota wymagalnego kredytu, do której odnosi się odpowiedzialność strony pozwanej.

Trzeba też zauważyć, że dochodzone roszczenie jest podzielne i rzeczą strony powodowej było określenie czy dochodzi całości czy też części odsetek od wymagalnego kredytu obliczonych według umowy kredytowej z dłużnikiem osobistym.

Wskazując na wadliwość wyliczenia dochodzonego roszczenia strona pozwana skupia się głównie na tym, że wierzytelność należna dłużnikowi (...) S.A. w kwocie 1.148.815,79 zł została przekazana Komornikowi Sadowemu przy Sądzie Rejonowym w K. B. B. (1) w dniu 15 października 2009 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. T. W.. Natomiast Komornik Sądowy B. B. (1) z uzyskanej kwoty do (...) przekazała 967.341,01 zł w tym 654.023,32 zł odsetki i 313.317,69 zł kapitał – dopiero w dniu 15 kwietnia 2010 r. W apelacji na stronie 12 pozwana Spółka przedstawiła własne wyliczenie, z którego wynika, że po przekazaniu w.w. kwoty przez Komornika T. W. w dacie uznania rachunku bankowego Komornika B. B. (1) kapitał pożyczki niespłacony przez (...) S.A. zgodnie z art. 451 k.c. oraz art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wynosi 50 000 zł.

Takie wyliczenie jest oderwane od stanu faktycznego i może być oceniane jedynie jako przejaw życzeń strony pozwanej co do ukształtowania swej odpowiedzialności jako dłużnika rzeczowego. Poza wcześniejszymi wywodami dotyczącymi stanu faktycznego i podstaw jego ustalenia w tym głównie opinii biegłej wystarczy wskazać, że w dokonanym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w K.B. B. (1) zajęciu wierzytelności z dnia 14 października 2009 r. należność główna powoda wobec (...) S.A. (...) na ten dzień określona została na kwotę 1 470 000 zł zaś odsetki na kwotę 633.198,86 zł (zajęcie wierzytelności k. 348). Komornik przekazując część wyegzekwowanej kwoty po uprawomocnieniu planu podziału odsetki na dzień 15 kwietnia 2010 r. określił na 654 023,32 zł. Jest to zatem różnica sięgająca niespełna około 21 000 zł i można ją wiązać właśnie z upływem czasu. Z tej różnicy między 15 października 2009 r. a 15 kwietnia 2010 r. w żaden sposób nie można wywodzić obniżenia kwoty niespłaconego kapitału do 50 000 zł jak chce strona pozwana. Ponadto w ocenie Sądu Apelacyjnego przekazanie przez Komornika środków stronie

powodowej w dniu 15 kwietnia 2010 r. nie stanowiło naruszenia art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji o czym będzie jeszcze mowa.

Także ostatni z zarzutów naruszenia prawa procesowego dotyczący dowolnego przyjęciu przez Sąd I instancji jako własnego wyводу pełnomocnika powoda, jakoby uchybienia komornika w postępowaniu egzekucyjnym powinny być kwestionowane przez pozwanego bowiem powód nie miał na niego wpływu – uznać należy za nietrafny bo nie miał on wpływu na wynik sprawy. Warto jedynie zauważyć, że strona pozwana jako powiązana kapitałowo i osobowo z dłużnikiem osobistym (co mogą potwierdzić informacje z KRS i czemu nie przeczyła pozwana Spółka) mogła zapewnić sobie wiedzę na temat długu i prowadzonej egzekucji, a w przypadku stwierdzenia jakiejś nieprawidłowości w postępowaniu egzekucyjnym realnie mogła mieć wpływ na podjęcie stosownych działań przez dłużnika osobistego.

Przy prawidłowo ustalonym stanie faktycznym za nietrafny uznać należy zarzut naruszenia art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Zgodnie z tym przepisem należności wyegzekwowane powinny być przekazane uprawnionemu najpóźniej w terminie czterodniowym. Początek biegu tego terminu zależy jednak od sposobu egzekucji oraz od okoliczności danej sprawy egzekucyjnej. Tam gdzie wymagane jest sporządzenie planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, wypłata należnych uczestnikom podziału sum następuje na podstawie prawomocnego planu podziału, który podlega wykonaniu z urzędu (art. 1027, 1028 k.p.c.). w takim wypadku czterodniowy termin do przekazania wyegzekwowanych należności trzeba liczyć od dnia uprawomocnienia się planu podziału (Andrzej Marciniak Komentarz do art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji Wydanie VI).

Nie było kwestionowane przez stronę pozwaną, że (...) S.A. w chwili zajęcia przedmiotowej wierzytelności posiadała wielu wierzycieli, a więc sporządzenie planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji niewystarczającej na zaspokojenie ich wszystkich było konieczne w świetle art. 1023 § 2 k.p.c.

Warto też zauważyć (w kontekście wcześniejszej uwagi dotyczącej możliwości podejmowania czynności przez dłużnika osobistego powodowego Banku w toku postępowania egzekucyjnego), że za opóźnienie komornik płaci odsetki ustawowe (art. 359 k.c.), które pokrywa z uzyskanych opłat egzekucyjnych (Andrzej Marciniak Komentarz do art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji Wydanie VI).

Z podniesionych w apelacji zarzutów za zasadny uznać należy zarzut naruszenia art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece.

W rozpoznawanej sprawie decydujące znaczenie ma treść art. 123 § 1 pkt 1 k.c., który stanowi, iż bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sadem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Przedawnienie jest instytucją prowadzącą do utraty roszczenia w wyniku długotrwałej beczynności uprawnionego. Podjęcie przez uprawnionego działań zmierzających bezpośrednio do dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia przerywa beczynność prowadząca do utraty roszczenia. Oznacza, że uprawniony nie zrezygnował w sposób dorozumiany ze swego prawa i chce, by mu ono nadal przysługiwało. Podjęcie przez uprawnionego działań określonych w art. 123 § 1 k.c. tylko wówczas będzie skuteczne, jeśli skierowane ono będzie przeciwko właściwej osobie – tej na rzecz której biegnie przedawnienie.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 1 kwietnia 2011 r., sygn. akt III CZP 8/11 (OSNC 2011/12/130, Lex nr 762592) stanął na stanowisku, że: „Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu obejmującemu wierzytelność wobec dłużnika osobistego nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia przeciwko właścicielowi nieruchomości, który – nie będąc dłużnikiem osobistym – ustanowił hipotekę dla zabezpieczenia tej wierzytelności”.

Także w kolejnym wyroku z dnia 24 sierpnia 2011 r., sygn. akt IV CSK 570/10 (Lex nr 960542) Sąd Najwyższy wyjaśnił: „Czynność podjęta przez wierzyciela bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia powinna być skierowana przeciwko adresatowi roszczenia i tylko wówczas może doprowadzić do skutku prawnego w postaci przerwania biegu przedawnienia tego roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Reguła taka pozostaje aktualna także wtedy, gdy dla zabezpieczenia wierzytelności wobec dłużnika osobistego

ustanowiona zostaje hipoteka przez osobę niebędącą dłużnikiem osobistym i wierzyciel hipoteczny mógłby domagać się od tej osoby zapłaty sumy pieniężnej. Sama konstrukcja hipoteki jako rzeczowego zabezpieczenia o charakterze akcesoryjnym nie daje podstaw do obrony stanowiska odmiennego. Także w razie ustanowienia hipoteki przez osobę trzecią roszczenia wierzyciela o zapłatę, kierowane wobec dłużnika osobistego i dłużnika rzeczowego, zachowują odrębność prawną m.in. w zakresie terminów ich przedawnienia i przerwania tego biegu (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.)”.

Kierując się powyższymi poglądami oraz treścią art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece należało ograniczyć odpowiedzialność strony pozwanej jako dłużnika rzeczowego do kwoty odpowiadającej niespłaconemu kredytowi bez świadczeń ubocznych czyli do kwoty 1.156.389,51 zł. z uwagi na przedawnienie roszczenia (art. 118 k.c.). Ograniczenie odpowiedzialności strony pozwanej do kwoty 2.475.000 zł. z zastrzeżeniem prawa strony pozwanej powołania się na ograniczenie prowadzenia egzekucji z prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności budynku dla których Sąd Rejonowy dla (...)w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...) jest zgodne z żądaniem pozwu zmodyfikowanym pismem z dnia 3 kwietnia 2013 r. (k. 204 i nast.) i odpowiada charakterowi odpowiedzialności dłużnika rzeczowego (art. 65 ust. 1 i nast. ustawy o księgach wieczystych i hipotece).

Dodatkowo wyjaśnić należy, że za stroną pozwaną przyjąć można, że bieg terminu przedawnienia rozpoczął się 26 sierpnia 2007 r. i dla dłużnika rzeczowego upłynął w dniu 25 sierpnia 2010 r. Jest to istotne także z tego powodu, że w ocenie Sądu Apelacyjnego nie było podstaw do zasądzenia odsetek ustawowych jako nie objętych żądaniem pozwu. Strona powodowa obok roszczenia głównego w wysokości 1.156.389,51 zł dochodziła kwoty 332.050, 12 zł tytułem odsetek za okres od 19 listopada 2009 r. do 27 lipca 2011 r. oraz kwoty 221,92 zł tytułem poniesionych kosztów oraz dalszych odsetek umownych naliczanych od kwoty roszczenia głównego w wysokości 1.156.389,51 zł od dnia 28 lipca 2011 r. Na żadnym etapie postępowania żądanie to nie uległo zmianie choćby poprzez zgłoszenie żądania alternatywnego uwzględniającego zarzut przedawnienia podnoszony przez stronę pozwaną. W tej sytuacji zasądzenie odsetek ustawowych od nieokreślonej przez powodowy Bank daty wymagalności kwoty 1.156.389,51 zł byłoby wyjściem ponad żądanie (art. 321 k.p.c.). Nawet w odpowiedzi na apelację powód – Bank (...) w W. za niezasadną uznał sugestie apelującej strony, że w miejsce odsetek z umowy o kredyt mogły być zasądzone odsetki ustawowe.

Przyjąć więc należy, że przedmiotem orzekania nie były objęte odsetki ustawowe od kwoty 1.156.389,51 zł w związku czym oddalenie powództwa nie odnosi się do takiego niezgłoszonego żądania.

Mając powyższe na uwadze orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu w obu instancjach orzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c. mając na uwadze, że strona pozwana jest wygrywającą za ledwie w ok. 24%. Na koszty postępowania pierwszo instancyjnego złożyły się: opłata od pozwu 18.609 zł, opłata skarbową 17 zł, zaliczki na opinię biegłej 2000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego pomniejszone od stawki 7200 zł o 24% czyli 5472 zł co łącznie dało kwotę 26.098 zł.

Na koszty postępowania apelacyjnego między stronami złożyły się koszty zastępstwa procesowego, które z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia oraz wartość częściowego uwzględnienia apelacji wynosiły po obu stronach 5400 zł zgodnie z § 6 ust. 7 w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490). W tej sytuacji kwotę 5400 zł pomniejszono o 24 % czyli część w jakim apelacja strony pozwanej została uwzględniona co dało 4104 zł. Zauważyć bowiem wypada, że w postępowaniu apelacyjnym wygrywającym w przeważającej części jest strona powodowa.

Mając na uwadze zwolnienie strony pozwanej od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych stronę powodową obciążono opłatą od uwzględnionej części apelacji.